

Tukholma, Ruotsin opetushallituksen seminaaripäivä 2.12.2013

Skolverket: Konferens om kinesiska i grund- och gymnasieskolan (Norra Latin)

Yleiskuvaus:

Ruotsin opetushallitus (Skolverket) järjesti 2.12.2013 konferenssin, jossa esiteltiin kiinan kielen uusia opetussuunnitelma- ja kurssisisältöjä. Skolverketin edustajien puheenvuorojen lisäksi konferenssissa kuultiin mm. kuuluisan ruotsalaisen sinologin Cecilia Lindqvistin kokemuksia kiinan opetuksen parissa 40 vuoden ajalta. Yanzu-hankkeen koordinaattori Veli-Matti Palomäki ja Meilahden ala- ja yläasteen kiinan kielen opettaja Pia Näsman-Hao esittelivät konferenssissa lyhyesti myös Yanzu-hanketta sekä kiinan opetusta Suomessa.

Konferenssissa luotiin myös tärkeitä kontakteja ruotsalaisiin ja norjalaisiin toimijoihin, Skolverketin lisäksi nyt erityisesti Uppsalan yliopiston koulujen kansainvälistymisen koulutusyksikköön (*Fortbildningsavdelningen för skolans internationalisering vid Uppsala universitet*). Konferenssin jälkeen on suunniteltu pohjoismaista yhteistyöhanketta, jossa Yanzu olisi mukana Suomen edustajana. Tästä aiheesta lisää toisaalla.

Seuraavaksi lyhyitä kuvauksia konferenssin esityksistä.

Yleistä, Ylva Rosing, Skolverket

- aloite joulukuussa 2012, enemmän kiinaa kouluihin
- uudet opetussuunnitelma- ja kurssisisällöt, kiinaan sovitettuina
- halutaan tarjota useammille lapsille ja nuorille mahdollisuus kiinan opiskeluun – kielitaidon kasvava merkitys
- yhteistyö yliopistojen, opettajayhdistysten ja kiinan kielen opettajien kanssa, asiantuntijaryhmät
- tehty suositus hallitukselle, noin kahden kuukauden kuluttua vahvistetut sisällöt ja tavoitteet opetushallituksen sivuille

Näkemyksiä kielen opetukseen, Gunnar Persson, Skolverket

- yhteinen eurooppalainen näkemys (Eurooppalainen viitekehys kielten oppimiseen)
- kommunikatiivinen kielenopetus
- kohdekielen käyttö (mahdollisimman paljon)
- taitotasotavoitteet (A1, A2, B1, B2, C1 ja C2)
- eurooppalainen kielisalkku (ladattavissa Ruotsin opetushallituksen internetsivuilta)

Stegsystemet (vanhat tavoitetasot, jotka koskivat myös kiinaa)

GERS, nivå	A 1.1	A 1.2	A 2.1	A 2.2	B 1.1	B 1.2	B 2.1	B 2.2-C1
STEG		1	2	3	4	5	6	7
Grundskolan								
Moderna språk		Elevers val år 9	Språkval år 9					
Engelska	År 3		År 6		År 9			
Gymnasieskolan								
Moderna språk, kurs		1	2	3	4	5	6	7
Engelska, kurs						5	6	7

GERS: Gemensam Europeisk Referensam för Språk, Eurooppalainen viitekehys

Kiinan kielen seitsemän porrasta (Kinesiskans sju steg, UDEET RUOTSALAISET TAVOITETASOT KIINALLE)

GERS, nivå	A 1.1	A 1.2	A 2.1	A 2.2	B 1.1	B 1.2	B 2.1	B 2.2-C1
Moderna språk		1	2	3	4	5	6	7
Kinesiska, muntligt	1	2	3	4	5	6	7	
Kinesiska, skriftligt	1	2	3	4	5	6	7	

Läroplan, kursplan och ämnesplan (yleinen opetussuunnitelma, kurssisuunnitelma ja ainekohtainen opetussuunnitelma)

- opetussuunnitelma(t)
- perusopetuksen kurssisuunnitelmat ja lukioiden opetussuunnitelmat ovat rakentuneet samalla tavoin: aineen päämäärät ja tavoitteet – keskeiset sisällöt ja tietovaatimukset
- kiinan kielestä osa nykykielten kurssi- ja opetussuunnitelmaa, samat päämäärät ja tavoitteet.

Kieli välineenä

"Kieli on ihmisen tärkein väline ajatteluun, kommunikaatioon ja oppimiseen. Vieraiden kielten taito antaa uutta perspektiiviä ulkopuoliseen maailmaan, [...] ja parempaa ymmärrystä erilaisista tavoista elää."

Aineen näkökulmasta

- tietoja kohdekielestä
- monipuolinen kommunikoinnin taito
- kielellinen varmuus ja usko omaan kykyihin
- strategiat
- omia kokemuksia ja mielenkiinnon kohteita
- elinolot, yhteiskunta ja kulttuuri

Aineen näkökulmasta, tavoitteita

- ymmärtäminen (sekä puheen että kirjoituksen)
- tuottaminen (sekä puheen että kirjoituksen)
- erilaisten strategioiden käyttö kielen ymmärtämisessä ja ymmärretyksi tulemisessä

Keskeiset sisällöt

- Kurseista 1–2 ei saa muuttaa keskeisiä sisältöjä, koska ne ovat samat yläkoulussa. Mitä sisällöissä lukee, ne on käsiteltävä.
- Kommunikatiiviset sisällöt
- Kuuntelu – vastaanotto
- Puhuminen ja keskustelu – tuottaminen ja interaktiivisuus
- Lukeminen – vastaanotto (kiinan yksinkertaistetut kirjoitusmerkit)
- Kirjoittaminen – tuottaminen ja interaktiivisuus (kiinan yksinkertaistetut kirjoitusmerkit)

Kiinan opetuksen erityispiirteitä

Puheen painottaminen (puhuttu ennen kirjoitettua)

Yksinkertaistettujen kirjoitusmerkkien käyttö

Kirjoitusmerkkien rakenne

Pinyin-romanisaatio apuna sekä puhutussa että kirjoitetussa kielessä

Tieto- ja viestintätekniiikan käyttö apuna

Menestyksekkäs kielenoppija

- uskoo omaan kykyynsä oppia
- on tietoinen omista tavoitteistaan (syistä, miksi opiskelee kieltä)
- ei pelkää virheitä
- uskaltaa ottaa riskejä

Pätevöitymisen reitit (*Lärarlegitimation*)

Vaatimukset

- 1) opettajatutkinto (*lärarexamen*)
- 2) vuosi opetusta (jos tutkinto ennen 1.7.2011) tai tehtävä niin sanottu perehdytysvuosi (*introduktionsår*) (jos tutkinto 1.7.2011 jälkeen)

Milloin oltava pätevä?

Pääsääntö: 1.12.2013 alkaen

Poikkeukset:

1.7.2011 ennen palkatut voivat jatkaa 1.7.2015 saakka äidinkieliseen opetukseen ei tarvita pätevyyttä (*legitimation*)

Ks. lisää www.skolverket.se/lararlegitimation

Jos on ulkomainen opettajapätevyys

- vaatii dokumentoitua ruotsin kielen taitoa

Jos ei ole opettajanpätevyyttä

- jos on opettanut vähintään lukuvuoden ennen 31. maaliskuuta 2012, voi täydentää opettajanpätevyytensä 30.6.2018 mennessä
- VAL - täydennyskoulutusta niille, joilta puuttuu opettajatutkinto (www.use.umu.se/utbildning/fortbildning-for-larare/valprojektet); kuusi tai seitsemän yliopistoa, jotka osallistuvat VAL-projektiin; VAL-projekti vaatii, että oltava toinenkin opetettava aine

Jos pätevää ei löydy

- voi palkata epäpätevän vuodeksi kerrallaan. Sitten paikka taas auki, ja pätevä palkattava, jos sellainen löytyy.

Jos aineopinnot puuttuvat, opintoviikkoja tarvitaan eri tasoille seuraavasti. (Äidinkieliseen eri määrät.)

- Luokat 1-3, 15 hp
- Luokat 4-6, 30 hp
- Luokat 7-9, 45 hp
- Lukio, 90 hp

Arviointi (*Kunskapsbedömning i skolan*)

- Ruotsissa opettaja on ”virkamies, jonka arvosanasta ei voi valittaa”. On tärkeää tuntee vastuunsa.
- Arviointi on palautteenantoa ja ohjausta, joka vie oppilasta eteenpäin.
- Formatiivinen ja summatiivinen arviointi
  - Formatiivisesta arvioinnista: opettajan on nähtävä se mitä nähtävä on, on osattava kommunikoida se minkä näkee, on valittava sopiva jatko nähdyn pohjalta. Synkronisointi summatiivisen arvioinnin kanssa.
- Itsearviointi ja sen merkitys myös koulun jälkeen. (Itsearviointilomakkeita on eurooppalaisessa kielisalkussa.)
- Vertaispalaute

Arviointi ja arvosanat lukiossa, yleisohjeita (*almänna råd*)

- Yleiset neuvot: suunnittele, opeta ja arvioi, dokumentoi ja informoi, anna arvosanat ja seuraa (tuloksia ja vaikutuksia).
- Arvioinnin suunnittelu: tee näkyväksi, identifioi tavoitteet, luo edellytykset, informoi, keskustele ja yhtenäistä kollegoiden kanssa.
- ”Rehtori on vastuussa, että arviointi on linjassa muiden koulujen arvioinnin kanssa”
- Kurssin lopussa kurssiarvosana; eri osa-alueista arvosanat E, C tai A (ylin); on myös arvosanat B ja D, jotka sijoittuvat A:n alle ja C:n alle.

Kiinan kielestä

- Kuullun ymmärtäminen: oppilas ymmärtää **tavallisia ja yksinkertaisia** kiinan kielen fraaseja, jokapäiväisiä aiheita puhuttuna yksinkertaisesti ja rauhallisella tahdilla. Oppilas valitsee jonkin strategian, joka auttaa häntä puhutun kiinan sisältöjen ymmärtämisessä.
- Suullinen tuottaminen ja vuorovaikutus: oppilas osaa muotoilla **yksinkertaisia ja itsenäisiä sanoja ja fraaseja** erilaisten suullisten esitysten muodossa. Oppilas valitsee jonkin strategian, jonka avulla ratkaista ongelmia ja parantaa vuorovaikutusta.
- Luetun ymmärtäminen: oppilas ymmärtää **tavallisia ja yksinkertaisia fraaseja** lyhyissä, yksinkertaisissa teksteissä, jotka käsittelevät jokapäiväisiä aiheita *yksinkertaistetuilla kirjoitusmerkeillä*. Oppilas valitsee jonkin lukustrategian, joka auttaa häntä ymmärtämään luettuja sisältöjä.
- Kirjallinen tuottaminen ja vuorovaikutus: oppilas *kirjoittaa digitaalisten apuvälineiden avulla ja jossain määrin myös käsin*. Oppilas osaa muotoilla *yksinkertaistetuilla kirjoitusmerkeillä* **yksinkertaisia ja ymmärrettäviä tekstejä** yksittäisin sanoin ja fraasein.
- Kulttuurienvälinen kompetenssi: oppilas kommentoi **hyvin yksinkertaisessa muodossa** tiettyjä ilmiöitä eri yhteyksissä, joissa kiinan kieltä käytetään, ja reflektoi näitä yksinkertaisella tavalla myös omiin kokemuksiin ja osaamiseen.

Kirjoittaneet ja koonneet Tanja Kettunen ja Veli-Matti Palomäki